

**НАЦИОНАЛЕН УЧЕБЕН КОМПЛЕКС ПО КУЛТУРА
С ЛИЦЕЙ ЗА ИЗУЧАВАНЕ НА ИТАЛИАНСКИ ЕЗИК И КУЛТУРА**

Утвърждавам:.....

Директор: д-р И. Капурдов

**Учебно-изпитна програма
за определяне на годишна оценка по български език и литература
за 11. клас общообразователна подготовка
за самостоятелна форма на обучение**

I. ВИД НА ИЗПИТА

Изпитът е писмен с продължителност 3 часа.

II. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

A. Български език

1. Езикова култура на личността
2. Правоговорна норма
3. Правописна норма
4. Граматични норми
5. Пунктуационна норма
6. Лексикална норма
7. Конспект на научен текст
8. Реферат
9. Есе по житейски проблем
10. Интерпретативно съчинение

Б. Литература

1. Димитър Галев „Железният светилник“
2. Алеко Константинов „Бай Ганьо журналист“
3. Станислав Стратиев „Балкански синдром“
4. Иван Вазов „Паисий“
5. Никола Вапцаров „История“
6. Йордан Радичков „Ноев ковчег“
7. Христо Ботев „Борба“
8. Елин Пелин „Андрешко“
9. Христо Смирненски „Приказка за стълбата“

10. Христо Ботев „До моето първо либе“
11. Иван Вазов „Новото гробище над Сливница“
12. Емилиян Станев „Крадецът на праскови“
13. Иван Вазов „При Рилския манастир“
14. Пейо Яворов „Градушка“
15. Пенчо Славейков „Спи езерото“

III. ОЦЕНЯВАНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ

A. Български език

- Разграничава видовете функционални стилове (научен, официално-делови, публицистичен).
- Разбира отношението между речевото поведение и особеностите на конкретната комуникативна ситуация.
- Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит.
- Търси, извлича, обработва и използва информация от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи.
- Представя различни видове информация по зададени параметри
- Разпознава езикови особености на текстове, характерни за различните функционалните стилове.
- Задълбочава знанията си за лексикални особености на книжовния български език
- Познава и прилага книжовните норми
- Познава особеностите на есето.
- Познава особеностите на интерпретативното съчинение
- Оценява идеи, тези и аргументи съобразно своя опит.
- Създава есе по граждански проблем.
- Прилага книжовните езикови норми.

B. Литература

- Разпознава жанрови характеристики на романа, проявени в „Железният светилник“. Тълкува „Железният светилник“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за родното и чуждото в нея.
- Описва структурирано отношенията между жанровите характеристики на „Железният светилник“ и естетически специфичната интерпретация на темата за родното и чуждото в творбата.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Железният светилник“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *родното и чуждото*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за родното и чуждото в „Бай Ганьо журналист“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст на създаването на творбата.

- Тълкува „Бай Ганьо журналист“ съобразно естетически специфичната интерпретация на темата за родното и чуждото в нея.
- Познава значението на понятието ирония. Разпознава иронията в „Бай Ганьо журналист“ и обяснява значението ѝ в контекста на специфичната интерпретация на темата за родното и чуждото в текста.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Бай Ганьо журналист“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *родното и чуждото*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Познава значението на понятието комедия. Разпознава жанрови характеристики на комедията, проявени в „Балкански синдром“.
- Тълкува „Балкански синдром“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за родното и чуждото в нея.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Балкански синдром“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *родното и чуждото*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях. Идентифицира и оценява в „Балкански синдром“ специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с *родното и чуждото*.
- Конструира междутекстови връзки между трите творби, посочени към темата.
- Конструира междутекстови връзки на една творба, посочена към темата, с друга творба по избор на учителя от българската литература, невключена в учебното съдържание.
- Разпознава жанрови характеристики на одата, проявени в „Паисий“. Тълкува „Паисий“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за миналото и паметта в нея.
- Идентифицира сравнения, метафори, метонимии в „Паисий“ и обяснява значението им в контекста на специфичната интерпретация на темата за миналото и паметта в творбата. Описва структурирано отношенията между лирическите характеристики на „Паисий“ и естетически специфичната интерпретация на темата за миналото и паметта в творбата.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Паисий“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *миналото и паметта*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Идентифицира и оценява в „Паисий“ специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с *миналото и паметта*.
- Разпознава родови характеристики на лириката, проявени в „История“.
- Тълкува „История“ съобразно родовите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за миналото и паметта в нея.
- Описва структурирано отношенията между лирическите характеристики на „История“ и естетически специфичната интерпретация на темата за миналото и паметта в творбата.
- Идентифицира и оценява в „История“ специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с *миналото и паметта*.
- Разпознава жанрови характеристики на романа, проявени в „Ноев ковчег“. Тълкува „Ноев ковчег“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за миналото и паметта в нея.

- Описва структурирано отношенията между жанровите характеристики на „Ноев ковчег“ и естетически специфичната интерпретация на темата за миналото и паметта в творбата.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Ноев ковчег“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *миналото и паметта*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Конструира междутекстови връзки между трите творби, посочени към темата. Конструира междутекстови връзки на една творба, посочена към темата, с друга творба по избор на учителя от българската литература, невключена в учебното съдържание.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за обществото и властта в „Борба“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст на създаването на творбата.
- Разпознава родови характеристики на лириката, проявени в „Борба“. Тълкува „Борба“ съобразно родовите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за обществото и властта в нея.
- Познава значението на понятието оксиморон. Идентифицира метафори и оксиморони в „Борба“ и обяснява значението им в контекста на специфичната интерпретация на темата за обществото и властта в творбата.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Борба“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *обществото и властта*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Идентифицира и оценява в „Борба“ специфични начини за въздействие и за внушение наопределена гледна точка, свързана с *обществото и властта*.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за обществото и властта в „Андрешко“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст на създаването на творбата.
- Разпознава жанрови характеристики на разказа, проявени в „Андрешко“. Тълкува „Андрешко“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за обществото и властта в нея.
- Идентифицира персонажната система и метафори в „Андрешко“ и обяснява значението им в контекста на естетически специфичната интерпретация на темата за обществото и властта в творбата.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Андрешко“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *обществото и властта*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Намира, подбира, извлича и обработва съобразно няколко критерия информация от различни източници, за да изпълни самостоятелно конкретна интерактивна задача, свързана с организиране и провеждане на дебат за *обществото и властта*.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за обществото и властта в „Приказка за стълбата“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст на създаването на творбата.

- Тълкува „Приказка за стълбата“ съобразно естетически специфичната интерпретация на темата за обществото и властта в нея. Идентифицира персонажната система и метафори в „Приказка за стълбата“ и обяснява значението им в контекста на естетически специфичната интерпретация на темата за обществото и властта в творбата.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Приказка за стълбата“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *обществото и властта*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Конструира междутекстови връзки между трите творби, посочени към темата. Конструира междутекстови връзки на една творба, посочена към темата, с друга творба по избор на учителя от българската литература, невяключена в учебното съдържание.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за живота и смъртта в „До моето първо либе“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст на създаването на творбата.
- Разпознава родови характеристики на лириката, проявени в „До моето първо либе“. Тълкува „До моето първо либе“ съобразно родовите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за живота и смъртта в нея. Идентифицира метафори в „До моето първо либе“ и обяснява значението им в контекста на специфичната интерпретация на темата за живота и смъртта в творбата.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „До моето първо либе“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *живота и смъртта*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Идентифицира и оценява в „До моето първо либе“ специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с *живота и смъртта*.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за живота и смъртта в „Новото гробище над Сливница“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст на създаването на творбата.
- Разпознава родови характеристики на лириката, проявени в „Новото гробище над Сливница“. Тълкува „Новото гробище над Сливница“ съобразно родовите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за живота и смъртта в нея.
- Описва структурирано отношенията между лирическите характеристики на „Новото гробище над Сливница“ и естетически специфичната интерпретация на темата за живота и смъртта в творбата.
- Идентифицира и оценява в „Новото гробище над Сливница“ специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с *живота и смъртта*.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за живота и смъртта в „Крадецът на праскови“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст

- Разпознава жанрови характеристики на повестта, проявени в „Крадецът на праскови“.
- Тълкува „Крадецът на праскови“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за живота и смъртта в нея.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Крадецът на праскови“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *живота и смъртта*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Конструира междутекстови връзки между трите творби, посочени към темата.
- Конструира междутекстови връзки на една творба, посочена към темата, с друга творба по избор на учителя от българската литература, невяключена в учебното съдържание.
- Разпознава родови характеристики на лириката, проявени в „При Рилския манастир“. Тълкува „При Рилския манастир“ съобразно родовите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за природата в нея.
- Идентифицира ценности и норми, проблеми и конфликти, с които е обвързана интерпретацията на темата за природата в „При Рилския манастир“, и обяснява отношенията между тях във връзка със социокултурния контекст на създаването на творбата.
- Идентифицира и оценява в „При Рилския манастир“ специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с *природата*.
- Разпознава жанрови характеристики на поемата, проявени в „Градушка“. Тълкува „Градушка“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за природата в нея.
- Съпоставя с личния и с обществения си опит интерпретирани в „Градушка“ ценности и норми, проблеми и конфликти, свързани с *природата*, аргументирано обосновава и защитава позиция по тях.
- Познава значението на понятието лирическа миниатюра. Разпознава жанрови характеристики на лирическата миниатюра, проявени в „Спи езерото“.
- Тълкува „Спи езерото“ съобразно жанровите характеристики на творбата и естетически специфичната интерпретация на темата за природата в нея.
- Идентифицира и оценява в „Спи езерото“ специфични начини за въздействие и за внушение на определена гледна точка, свързана с *природата*. Лирическа миниатюра
- Конструира междутекстови връзки между трите творби, посочени към темата. Конструира междутекстови връзки на една творба, посочена към темата, с друга творба

IV. ФОРМАТ НА ИЗПИТА

Изпитът се състои в решаването на 20 тестови задачи:

- Решаването на 15 тестови задачи от затворен тип с четири възможни отговора, от които само един е верен. Всяка задача се оценява с 1 или повече точки за верен отговор и 0 за грешен или непосочен такъв. Общ брой точки: 50
- Решаване на 5 тестови задачи със свободен отговор. Всяка задача се оценява с 5 точки в зависимост от пълнотата на отговора. Общ брой точки: 20

- Създава есе или интерпретативно съчинение . Общ брой точки: 30
- Общият брой точки от теста е 100 и е сума от получените точки от решаването на всички задачи.
- Броят точки се трансформира в оценка по скалата:

0 – 51 точки	Слаб 2
52 – 60 точки	Среден 3 – 3.49
61 – 75 точки	Добър 3.50 – 4.49
76 – 90 точки	Много добър 4.50 – 5.49
91 – 95 точки	Отличен 5.50 – 5.99
96 – 100 точки	Отличен 6

V. ВРЕМЕТРАЕНЕ НА ИЗПИТА:

Изпитът е с продължителност три астрономически часа.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

- Учебник по български език за 11. клас БГучебник, Сф
- Учебник по литература за 11. клас, БГучебник, Сф
- Христоматия по литература за 11. клас, БГучебник, СФ